Dyrektywa VI AML a obecnie obowiązujące polskie prawo krajowe

Wojciech Majkowski[1]
Maciej Sawczuk[2]
Dominika Muca[3]

Artykuł stanowi porównawczą analizę poszczególnych przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1673 z 23.10.2018 r. w sprawie zwalczania prania pieniędzy za pomocą środków prawnokarnych[4], w odniesieniu do istniejących już regulacji krajowych. Główny jego cel stanowi sformułowanie opinii w przedmiocie implementacji przepisów dyrektywy do polskiego porządku prawnego. Ocena opiera się przede wszystkim na wyszczególnieniu przepisów oraz faktów wskazujących, że funkcjonujący już na bazie dotychczas obowiązującej legislacji system przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu spełnia wymogi minimalne wprowadzone przez prawodawcę unijnego za pomocą dyrektywy VI AML. Analiza zawiera odniesienia nie tylko do krajowego prawa stanowionego, ale także do wyroków sądów administracyjnych oraz dorobku orzeczniczego TSUE. Zasadniczą tezą pracy jest stwierdzenie, że wiele z wymogów wskazanych w dyrektywie znalazło już odzwierciedlenie w polskiej legislacji, jednak nadal pozostają takie, które powinny wymusić aktywność legislacyjną polskiego prawodawcy.

Wprowadzenie

Tematyka przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu stanowi coraz istotniejszą sferę funkcjonowania uczestników życia gospodarczego w Polsce. Podmioty, które na podstawie ustawy z 1.3.2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu[5] są uznawane za instytucje obowiązane, posiadają szereg obowiązków do wypełniania w trakcie prowadzenia bieżącej działalności. TerroryzmU stanowi zasadniczo akt prawny z zakresu tzw. *compliance*.

Przepisy dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu zostały wdrożone do polskiego porządku prawnego na etapie ubiegania się o członkostwo w Unii Europejskiej. Po podpisaniu w 1991 r. umowy stowarzyszeniowej, Polska została zobowiązana do dostosowania swojego prawa – w dziedzinie dotyczącej prania pieniędzy – do wymogów unijnych (określonych w dyrektywach). Stało się to w drodze ustawy z 16.11.2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu[6]. Podstawowe założenie ustawodawcy stanowiło opracowanie przepisów, które stanowiłyby podstawę systemu prawno-organizacyjnego, mającego za zadanie zapobieganie wykorzystywaniu polskiego systemu finansowego do legalizacji dochodów pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł i stworzenie możliwości wczesnego wykrywania przestępstwa prania pieniędzy określonego w Kodeksie karnym. Aktualnie obowiązująca TerroryzmU jest kontynuacją tej regulacji. Nakłada ona na instytucje obowiązane, czyli podmioty, które są częścią polskiego systemu finansowego, liczne obowiązki, w tym co do wdrożenia wewnętrznych procedur przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Procedury te skupiają się na dokonywaniu analiz klientów, które można określić jako swoisty wywiad gospodarczy, a mają na celu oszacowanie ryzyka, jakie wiąże się ze współpracą z danym klientem.

Z pozoru obszar przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu ma niewiele wspólnego z prawem podatkowym. Jednak pewne punkty wspólne czy korelacje pomiędzy tymi dwoma gałęziami prawa powinny zostać dostrzeżone. Przede wszystkim **wśród instytucji obowiązanych są** zarówno **doradcy podatkowi (art. 2 ust. 1 pkt 14 i 15 TerroryzmU), a także podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (art. 2 ust. 1 pkt 17 TerroryzmU), czy też od 31.7.2021 r. przedsiębiorcy, których podstawową działalnością gospodarczą jest świadczenie usług polegających na sporządzaniu deklaracji, prowadzeniu ksiąg podatkowych, udzielaniu porad, opinii lub wyjaśnień z zakresu przepisów prawa podatkowego lub celnego, niebędący innymi instytucjami obowiązanymi (art. 2 ust. 1 pkt 15a TerroryzmU)**. W naturalny sposób zatem osoby zajmujące się prawem podatkowym powinny zwrócić uwagę na regulacje związane z TerroryzmU.

Szczególnie istotna jest również dynamika zmian w TerroryzmU. Nowelizacja z 30.3.2021 r., tj. ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz niektórych innych ustaw[7], obejmuje szereg zmian w TerroryzmU, które dotyczą przede wszystkim następujących kwestii:

- ✓ rozszerzenia katalogu instytucji obowiązanych;
- ✓ aktualizacji definicji ustawowych (m.in. beneficjenta rzeczywistego i grupy);
- ✓ rozwinięcia zakresu wewnętrznej procedury instytucji obowiązanej z art. 50 ust. 1 TerroryzmU;
- ✓ modyfikacji procedury anonimowego zgłaszania naruszeń;
- ✓ uszczegółowienia zasad stosowania środków bezpieczeństwa finansowego;
- ✓ rozszerzenia zakresu szkoleń pracowników o zagadnienia dotyczące danych osobowych.

[1] Autor jest radcą prawnym i doradcą podatkowym, dyrektorem w zespole ds. CIT w KPMG; ORCID: 0000-0003-2359-1587.
[2] Autor jest konsultantem w zespole ds. CIT w KPMG; ORCID: 0000-0002-3294-8854.
[3] Autor jest konsultantem w zespole ds. CIT w KPMG; ORCID: 0000-0001-7452-0269.
[4] Dz.Urz. Nr 284 z 12.11.2018 r., s. 22; dalej jako: dyrektywa VI AML.
[5] T. jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1132 ze zm.; dalej jako: TerroryzmU.
[6] T. jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1049 ze zm.
[7] Dz.U. poz. 815.

C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck

C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck

Szeroki zakres zmian w TerroryzmU spowoduje konieczność przeglądu i zmiany dotychczas obowiązujących u przedsiębiorców regulacji wewnętrznych. Dodatkowo aktualizacji będzie wymagać wiedza osób wykonujących w instytucji obowiązanej obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Ponadto, coraz liczniejsze przepisy ustaw podatkowych zawierają odniesienie do instytucji czy kryteriów uregulowanych w TerroryzmU. Jako przykłady można wskazać:

1) definicję szczególnej cechy rozpoznawczej z art. 86a § 1 pkt 13 lit. f) ustawy z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa[8], gdzie znajdujemy odniesienie do definicji beneficjenta rzeczywistego w rozumieniu TerroryzmU;
2) jeden z warunków spełnienia kryterium transgranicznego (art. 86a § 3 pkt 5 OrdPU).

Należy podkreślić, że **pojęcia „beneficjent rzeczywisty" z TerroryzmU i „rzeczywisty właściciel" z ustawy z 15.2.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych[9] i ustawy z 26.7.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych[10] nie są tożsame**. Beneficjentem rzeczywistym w rozumieniu TerroryzmU będzie zawsze osoba fizyczna, a najistotniejszym kryterium jego ustalenia jest fakt sprawowania kontroli nad podmiotem. Z kolei rzeczywistym właścicielem danej należności na potrzeby podatku u źródła może być również inny podmiot niż osoba fizyczna (bardzo często są to osoby prawne, w tym spółki prawa handlowego), a główne kryteria identyfikacyjne dotyczą:

1) otrzymywania należności dla własnej korzyści,
2) nieprzekazywania należności innemu podmiotowi oraz
3) prowadzenia rzeczywistej działalności gospodarczej.

Świadomość tego rozróżnienia, a więc i specyfiki definicji beneficjenta rzeczywistego na podstawie TerroryzmU, powinna istnieć wśród osób zajmujących się prawem podatkowym.

Niemniej, w zakresie szeroko pojmowanego systemu AML znajdują się również regulacje prawnokarne, o czym świadczy przyjęcie przez prawodawcę unijnego dyrektywy VI AML. O powiązaniu między sferą *compliance* a prawnokarną świadczy choćby treść motywu 1 dyrektywy VI AML, w którym wskazano, że: „Pranie pieniędzy i powiązane z nim finansowanie terroryzmu i przestępczości zorganizowanej nadal stanowią poważny problem na szczeblu unijnym, szkodząc tym samym integralności, stabilności i reputacji sektora finansowego oraz zagrażając zarówno rynkowi wewnętrznemu, jak i bezpieczeństwu wewnętrznemu Unii". I dalej: „Aby stawić czoła tym problemom, a także uzupełnić i poprawić stosowanie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849[11] [której implementację stanowi TerroryzmU – przyp. *W.M.*, *M.S.*, *D.M.*], niniejsza dyrektywa ma na celu zwalczanie prania pieniędzy za pomocą środków prawnokarnych, umożliwiając skuteczniejszą i szybszą współpracę transgraniczną między właściwymi organami".

Dyrektywa VI AML jako część systemu unijnych regulacji AML, zgodnie z jej art. 13 ust. 1, miała zostać transponowana do krajowych porządków prawnych do 3.12.2020 r. Polski ustawodawca nie wywiązał się z tego obowiązku, czego dowodem jest status transpozycji dyrektywy wykazany w systemie EUR-Lex.europa.eu w zakładce: „Transpozycja do prawa krajowego – Krajowe środki transpozycji według państw członkowskich"[12]. Wskazane tam zostały jedynie akty prawne, które mogą wymagać zmiany. W tym zakresie zatem nie zostały podjęte krajowe środki w celu osiągnięcia wymaganego przez dyrektywę rezultatu i może to stanowić o niewywiązaniu się ze zobowiązań traktatowych w rozumieniu art. 258 TFUE.

Jeśli jednak prześledzimy treść dyrektywy VI AML może pojawić się pytanie, czy prawotwórcza aktywność polskiego ustawodawcy będzie rzeczywiście konieczna w zestawieniu z obecnie obowiązującymi w Polsce normami prawnymi (ustawowymi i konstytucyjnymi), których zakres pokrywa się z zakresem dyrektywy VI AML?

Dyrektywa VI AML i jej miejsce w unijnym systemie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

Punkt wyjścia stanowi definicja dyrektywy jako aktu prawnego Unii Europejskiej. Definicję tę zawiera art. 288 zd. 3 TFUE stanowiąc, że: „dyrektywa wiąże każde Państwo Członkowskie, do którego jest kierowana, w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawia jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków". Zasadniczo pomimo obowiązku osiągnięcia wyznaczonego przez dyrektywę rezultatu w określonym czasie, państwo członkowskie posiada swobodę w wyborze form i środków implementacyjnych.

Warto przy tym podkreślić, że dopuszczalna jest sytuacja, w której obowiązujące prawo krajowe pozostaje w zgodzie z normami prawnymi ustanowionymi w dyrektywie. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przedstawiony został pogląd, że implementacja dyrektywy w prawie krajowym nie musi koniecznie polegać na formalnym i dosłownym przejęciu jej przepisów do konkretnej normy ustawowej, lecz czasami może ograniczyć się do ogólnego kontekstu prawnego, o ile zapewnia on w praktyce wystarczająco jasną i precyzyjną implementację dyrektywy[13].

Dyrektywa VI AML została przyjęta na podstawie art. 83 ust. 1 TFUE, który umieszczony został w Tytule V TFUE dotyczącym przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i spra-

[8] T. jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm.; dalej jako: OrdPU.
[9] T. jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1406 ze zm.
[10] T. jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1128 ze zm.
[11] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/849 z 20.5.2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywania systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE, Dz.Urz. L Nr 141 z 5.6.2015 r., s. 73; dalej jako: dyrektywa 2015/849.
[12] Zob. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/NIM/?uri=celex%3A32018L1673.
[13] Wyrok TS z 15.11.2001 r. *Komisja* przeciwko *Włochom*, C-49/00, pkt 21, Legalis.

wiedliwości. W myśl tego przepisu, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze dyrektyw zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, mogą ustanowić normy minimalne odnoszące się do określania przestępstw oraz kar w dziedzinach szczególnie poważnej przestępczości o wymiarze transgranicznym, wynikające z rodzaju lub skutków tych przestępstw lub ze szczególnej potrzeby wspólnego ich zwalczania. Wśród dziedzin przestępczości wymienionych w kolejnym zdaniu wskazany został terroryzm i pranie pieniędzy.

Charakter omawianej dyrektywy, który został zdeterminowany przez treść art. 83 ust. 1, czyli model harmonizacji minimalnej (w odróżnieniu od harmonizacji maksymalnej czy częściowej), jest istotny dla ustalenia zakresu obowiązku spoczywającego na Polsce jako adresacie dyrektywy VI AML co do implementacji do krajowego porządku prawnego.

O modelu harmonizacji minimalnej, która pozostawia państwu członkowskiemu największy margines swobody implementacyjnej, świadczy także:

✓ motyw 13 („normy minimalne dotyczące definicji przestępstw i kar w zakresie prania pieniędzy") oraz
✓ art. 1 ust. 1 („w niniejszej dyrektywie ustanawia się minimalne normy dotyczące definicji przestępstw i kar w dziedzinie prania pieniędzy") dyrektywy VI AML.

Porównanie wybranych standardów regulacyjnych wyznaczonych przez dyrektywę VI AML z obecnie obowiązującymi regulacjami w prawie krajowym (polskim)

Następnie porównane zostaną wybrane przepisy dyrektywy VI AML z wybranymi regulacjami polskiego prawa krajowego – pod kątem stwierdzenia, czy wymagane jest tworzenie nowych norm prawnych (obowiązek pozytywny) lub derogacja (zmiana czy uchylenie) norm prawa krajowego sprzecznych z implementowanymi normami dyrektyw (obowiązek negatywny). W analizie skupimy się na literalnym brzmieniu przepisów.

1. Artykuł 3 ust. 1 dyrektywy VI AML

Treść art. 3 ust. 1 dyrektywy VI AML stanowi, że państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, aby następujące czyny podlegały karze jako przestępstwa, jeżeli zostały popełnione umyślnie:

1) konwersja lub przekazanie mienia, ze świadomością, że pochodzi ono z działalności przestępczej, w celu ukrycia lub zatajenia nielegalnego pochodzenia tego mienia lub udzielenia pomocy dowolnej osobie, która bierze udział w takiej działalności, w celu umożliwienia tej osobie uniknięcia konsekwencji prawnych takiego działania;
2) ukrycie lub zatajenie prawdziwego charakteru mienia, jego źródła, miejsca położenia, rozporządzania nim, przemieszczania, praw odnoszących się do mienia lub własności mienia, ze świadomością, że mienie to pochodzi z działalności przestępczej;
3) nabycie, posiadanie albo użytkowanie mienia, ze świadomością w momencie jego otrzymania, że mienie to pochodzi z działalności o charakterze przestępczym.

Jego brzmienie należy porównać z obecnie obowiązującym **art. 299 § 1 KK**. Po dokonaniu zestawienia wydaje się, że chociaż dosłowne brzmienie przepisu art. 3 ust. 1 dyrektywy VI AML w zakresie czynności wykonawczych przestępstwa prania pieniędzy („konwersja lub przekazanie mienia", „ukrycie lub zatajenie prawdziwego charakteru mienia, jego źródła, miejsca położenia, rozporządzania nim, przemieszczania, praw odnoszących się do mienia lub własności mienia", „nabycie, posiadanie albo użytkowanie mienia") nie pokrywają się dosłownie z czynnościami wykonawczymi z art. 299 § 1 KK („przyjmuje, posiada, używa", „dokonuje ich transferu lub konwersji", „ukrywa", „pomaga do przenoszenia ich własności lub posiadania albo podejmuje inne czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie ich przestępnego pochodzenia lub miejsca umieszczenia, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku"), to jednak **zakres znaczeniowy przepisu dyrektywy VI AML i aktualnego brzmienia przepisu Kodeksu karnego jest tożsamy**.

2. Artykuł 3 ust. 3 dyrektywy VI AML

Artykuł 3 ust. 3 dyrektywy VI AML stanowi, że państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, aby:

1) istnienie uprzedniego lub jednoczesnego wyroku skazującego za działalność przestępczą, z której pochodzi mienie, nie było koniecznym warunkiem skazania za przestępstwa, o których mowa w ust. 1 i 2;
2) możliwe było skazanie za przestępstwa, o których mowa w ust. 1 i 2, w przypadku gdy ustalono, że mienie pochodzi z działalności przestępczej, przy czym ustalenie wszystkich elementów faktycznych lub wszystkich okoliczności związanych z taką działalnością przestępczą, włącznie z tożsamością sprawcy, nie jest konieczne;
3) przestępstwa, o których mowa w ust. 1 i 2, obejmowały mienie pochodzące z czynów popełnionych na terytorium innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, jeżeli te czyny stanowiłyby działalność przestępczą, gdyby zostały popełnione w danym państwie.

W art. 299 KK brak jednostki redakcyjnej, która w sposób szczegółowy regulowałaby tę kwestię, a co za tym idzie rozwiewała ewentualne wątpliwości interpretacyjne. Niemniej, co do art. 3 ust. 3 lit. a) dyrektywy VI AML w orzecznictwie sądów ukształtowało się stanowisko, zgodnie z którym: „w toku sprawy karnej o popełnienie przestępstwa prania brudnych pieniędzy konieczne jest ustalenie, z jakiego typu przestępstwa bazowego pochodzą te korzyści. Nie jest jednak wymagane, aby w sprawie przestępstwa bazowego zapadł wyrok skazujący. Stąd też wydaje się oczywiste, że w sprawie przestępstwa bazowego nie musi być nawet wszczęte postępowanie karne (zob. tak SA we Wrocławiu w wyroku z 24.7.2019 r., II AKa 1/19, Lex nr 2724249; wyrok SA w Warszawie z 25.10.2017 r., II AKa 87/17, Lex nr 2409369)". Częściowo zatem **działalność interpretacyjna sądów wykształ-**

C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck

C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck C.H.Beck

ciła praktykę, która odpowiada przepisom dyrektywy VI AML. Niemniej **wymagane może być odrębne działanie legislacyjne**.

3. Artykuł 3 ust. 5 dyrektywy VI AML

W art. 3 ust. 5 dyrektywy VI AML wskazano, że państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, aby czyny, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b), podlegały karze jako przestępstwo, w przypadku gdy zostały popełnione przez osoby, które prowadziły działalność przestępczą będącą źródłem mienia lub które w taką działalność były zaangażowane.

Obecnie brak w art. 299 KK przepisu, który penalizowałby pranie pieniędzy tylko na tej podstawie, że prowadziły działalność przestępczą w zakresie przestępstw źródłowych w stosunku do prania pieniędzy. Zastanawiające jest, czy przepis dyrektywy VI AML należy rozumieć w ten sposób, że prowadząc działalność, którą według ustawy karnej można zakwalifikować jako wyczerpującą znamiona przestępstwa, z której sprawca uzyskuje mienie potencjalnie przeznaczone do procederu prania pieniędzy, to z samego faktu popełnienia przestępstwa źródłowego będziemy mieć do czynienia z uruchomieniem (zaktualizowaniem się) odpowiedzialności za przestępstwo prania pieniędzy.

Jakkolwiek taki tok rozumowania wydaje się logiczny, ponieważ mienie uzyskane z przestępstwa najczęściej jest wykorzystywane (w szeroko pojęty sposób – wypełniający znamię czasownikowe prania pieniędzy z art. 299 KK), to jednak taki automatyzm mógłby być ryzykowny, z punktu widzenia zgodności takiej regulacji z zasadą domniemania niewinności (art. 42 ust. 3 Konstytucji RP).

4. Artykuł 4 dyrektywy VI AML

Zgodnie z treścią art. 4 dyrektywy VI AML, państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, aby pomocnictwo, podżeganie i usiłowanie popełnienia przestępstwa określonego w art. 3 ust. 1 i 5 podlegały karze jako przestępstwa.

Obecnie karze podlega zarówno przygotowanie (art. 299 § 6a w zw. z art. 16 § 2 KK), jak również na podstawie przepisów Części ogólnej Kodeksu karnego pomocnictwo (art. 18 i 19 KK), podżeganie (art. 18 i 19 KK) oraz usiłowanie (art. 13 i 14 KK). W tym zakresie **wymogi dyrektywy VI AML powinny zostać uznane za spełnione w obecnym stanie prawnym według norm polskiego prawa krajowego**.

5. Artykuł 5 ust. 2 dyrektywy VI AML

Przepis art. 5 ust. 2 dyrektywy VI AML zawierający wymogi minimalne co do wymiaru kary przewiduje, że państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, aby przestępstwa, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 5, podlegały karze w maksymalnym wymiarze co najmniej czterech lat pozbawienia wolności. Kodeks karny w art. 299 § 1 przewiduje, że sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. W tym zakresie **polska ustawa karna spełnia normy minimalne dyrektywy VI AML**.

6. Artykuł 6 ust. 1 dyrektywy VI AML

Treść art. 6 ust. 1 dyrektywy VI AML odnosi się do okoliczności obciążających stanowiąc, że państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, aby w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 5 i art. 4, następujące okoliczności były uznawane za okoliczności obciążające:

1) przestępstwo zostało popełnione w ramach organizacji przestępczej w rozumieniu decyzji ramowej 2008/841/WSiSW[14] lub
2) sprawca jest podmiotem zobowiązanym, w rozumieniu art. 2 dyrektywy 2015/849 i popełnił przestępstwo podczas prowadzenia swojej działalności zawodowej.

Polski KK nie wymienia okoliczności łagodzących i obciążających. Ogólne dyrektywy wymiaru kary zawiera art. 53 KK. Artykuł 6 ust. 1 dyrektywy VI AML stanowi o wprowadzeniu okoliczności obciążających. Z kolei polski art. 53 § 2 zawiera jedynie przykładowy katalog okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy wymiarze kary. Obecne brzmienie przepisu polskiej ustawy karnej jest zatem na tyle elastyczne, że nie stoi na przeszkodzie, by na etapie jego stosowania zostały uwzględnione inne okoliczności, w tym to, że:

- ✓ przestępstwo zostało popełnione w ramach organizacji przestępczej w rozumieniu decyzji ramowej 2008/841/WSiSW lub
- ✓ sprawca jest podmiotem zobowiązanym w rozumieniu art. 2 dyrektywy 2015/849 (instytucją obowiązaną na podstawie polskiej TerroryzmU – art. 2 ust. 1) i popełnił przestępstwo podczas prowadzenia swojej działalności zawodowej.

Niemniej takie podejście (oparte jedynie na działalności interpretacyjnej) może nie być wystarczające do efektywnego wdrożenia dyrektywy VI AML. Polskie sądy powszechne w sprawach dotyczących prania pieniędzy będą mogły procedować zdecydowanie sprawniej, gdy okoliczności obciążające z art. 6 ust. 1 dyrektywy VI AML zostaną ujęte wprost w polskiej ustawie karnej. Wydaje się zatem użyteczne dla potrzeb implementacji dyrektywy VI AML **wprowadzenie stosownego przepisu do Rozdziału VI KK**, np. w drodze nowelizacji art. 53 § 2 KK.

7. Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy VI AML

Według art. 7 ust. 1 dyrektywy VI AML państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, aby osoby prawne mogły zostać pociągnięte do odpowiedzialności za którekolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 5 i art. 4, popełnione w celu przysporzenia im korzyści przez dowolne osoby, działające indywidualnie lub jako część organu tej osoby prawnej, zajmujące

[14] Decyzja ramowa Rady 2008/841/WSiSW z 24.10.2008 r. w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej, Dz.Urz. L Nr 300 z 11.11.2008 r., s. 42; dalej jako: decyzja ramowa 2008/841/WSiSW.